

KODEKS PONAŠANJA ZA DOBAVLJAČE

UVOD

U skladu sa vrijednostima Bosna Bank International d.d. Sarajevo (BBI banka) koje se odnose na poslovnu etiku, društvene i okolišne obaveze, BBI banka zahtijeva od svojih dobavljača (i pružaoca usluga eksternalizacije) da se pridržavaju principa navedenih u ovom Kodeksu ponašanja za dobavljače (Kodeks) koji će se primjenjivati na bilo koji ugovor sklopljen između njih i BBI banke.

Kodeks se primjenjuje na sve dobavljače BBI banke koji banci i bilo kojoj organizacijskoj jedinici BBI banke dostavljaju robu, usluge ili licence ili u skladu sa Odlukom o upravljanju eksternalizacijom u banci pružaju usluge eksternalizacije. Dobavljač će komunicirati iskreno, transparentno i uz obostrano uvažavanje BBI banke. Dobavljač će učiniti sve da principe primijeni u cijelom lancu dostave.

Kodeks definiše osnovne vrijednosti BBI banke i predstavlja osnov za poslovnu kulturu koja je usklađena sa zakonom i zasniva se na etičkim principima. Zalažemo se za korporativno upravljanje i društvenu odgovornost koja je s tim povezana.

Kodeks obezbjeđuje da ponašanje dobavljača i u pogledu poslovanja i etičkih pitanja bude u skladu sa najvišim standardima i poslovnim praksama.

Vrijednosti iskazane u Kodeksu izraz su poslovne kulture i dobrog korporativnog upravljanja, a što predstavlja temelj poslovanja BBI banke. Također, ove vrijednosti predstavljaju i cilj kojem konstantno težimo kroz obavljanje naših aktivnosti i poslovanje.

PRINCIPI

1. Etičnost i poštivanje zakona

Poštivanje zakona prioritet je BBI banke. Svi zaposlenici i članovi organa Banke dužni su djelovati u skladu sa zakonom. Svako kršenje obaveza povlači posljedice prema zakonu o radu i internim aktima i može se sankcionisati disciplinskim mjerama, stoga BBI banka i od svojih dobavljača očekuje sveobuhvatno poštivanje svih zakonskih propisa i odredbi. U to se ubrajaju i marketinške aktivnosti i poruke koje trebaju biti istinite i tačne.

2. Glavni principi

Dobavljač će poštovati međunarodne klimatske ciljeve, međunarodno proglašena ljudska prava i izbjegavat će biti saučesnik u bilo kakvim kršenjima ljudskih prava. Dobavljač će se pridržavati Vodećih principa UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, općepriзнatih standarda koje je izradila Međunarodna organizacija rada (ILO) i pored toga, pravila o zabrani prinudnog rada. Lično dostojanstvo, privatnost i prava svakog pojedinca će se poštovati.

DRUŠTVENA ODGOVORNOST

3. Poštivanje ljudskih prava

BBI banka od svojih dobavljača očekuje pošten i na ravnopravnosti zasnovan odnos prema zaposlenicima. Dobavljač će zabraniti i boriti se protiv svake diskriminacije zasnovane na faktorima poput spola/pola, rase, boje kože, etničkog porijekla, društvene/ekonomske klase, seksualne orijentacije ili rodnog identiteta, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog mišljenja, nacionalnosti, mjesta rođenja, migracije, zdravstvenog stanja, invaliditeta, starosti. Dobavljač će promovirati raznolikost, jednake mogućnosti i jednak tretman u zapošljavanju i profesiji. Prema svim zaposlenima se mora postupati s poštovanjem, a fizičko kažnjavanje, psihička ili fizička prinuda, te bilo kakvo zlostavljanje ili uznemiravanje je strogo zabranjeno.

4. Zabrana prisilnog rada

Dobavljači ne smiju nikoga zaposliti protivno njegovoj volji niti bilo koga prisiliti na rad.

5. Zabrana dječjeg rada

Dječiji rad kako je definirano ILO-IPEC-om i članom 32. Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima djeteta (UNCRC) strogo je zabranjen. Dobavljači se obavezuju na izbjegavanje bilo kakvog oblika dječjeg rada. Djecom se smatraju osobe mlađe od 15 godina ili osobe ispod dobne granice koja u dotičnoj državi vrijedi za završetak obveznog obrazovanja. Maloljetni zaposlenici mlađi od 18 godina mogu se angažirati samo za poslove u skladu s relevantnim zakonskim odredbama. Ako se utvrdi da neko dijete radi u prostorijama dobavljača, zbog kršenja gore navedenih principa, dobavljač će odmah poduzeti korake za ispravljanje situacije u skladu s najboljim interesima djeteta.

6. Zabrana rada na crno, modernog ropstva i trgovine ljudima

Dobavljači će se suzdržati od ilegalnog zapošljavanja inostrane radne snage, uskraćivanja doprinosa za zdravstveno i penziono osiguranje, neplaćanja poreza ili organiziranja rada na crno. Dobavljač neće tolerisati prisilni rad, pogotovo ne bilo koji oblik modernog ropstva i trgovine ljudima.

7. Naknada

Dobavljači svojim zaposlenicima trebaju osigurati primjerenu platu uključujući zdravstveno i penziono osiguranje, u najmanju ruku usklađeno sa kolektivnim ugovorom ili zakonom.

8. Radno vrijeme

Radno vrijeme, uključujući prekovremeni rad, mora biti u skladu sa zakonom. Tamo gdje ne postoje nacionalni pravni standardi, primjenjivat će se standardi ILO-a.

9. Zdravlje i sigurnost na radu

Dobavljač će svojim radnicima osigurati sigurno i zdravo radno mjesto i treba provoditi efikasne programe za, ako je potrebno, poboljšanje radnog okruženja. Dobavljač će učiniti sve da kontroliše opasnosti i poduzeti neophodne mjere predostrožnosti protiv nesreća i profesionalnih bolesti.

10. Osiguranje slobode okupljanja

Dobavljači ne smiju onemogućavati izbor predstavničkih tijela zaposlenika, saradnju u takvim predstavničkim tijelima, pravo na sindikalno članstvo te održavanje sastanaka zaposlenika.

EKOLOŠKA ODGOVORNOST

11. Zaštita životne sredine

Dobavljač će postupati u skladu sa relevantnim lokalnim i međunarodno priznatim ekološkim standardima i važećim lokalnim zakonima, pri čemu će se primjenjivati najviši standardi, posebno uključujući ROHS (Ograničavanje opasnih tvari) i WEEE (Otpad od električne i elektroničke opreme). Dobavljač će minimalizirati svoj uticaj na okoliš i trebao bi provoditi mjere koje doprinose zaštiti okoliša.

Dobavljač će minimalizirati ili nastojati izbjeći opasne emisije u zrak, potrošnju energije i emisije CO₂. Posebno će Dobavljač razvijati proizvode i usluge koji se odlikuju niskom potrošnjom energije i smanjenjem emisije CO₂ tokom cijelog životnog ciklusa.

12. Upravljanje otpadom i resursima

Dobavljač će ograničiti upotrebu materijala i resursa prilikom nabavke ili proizvodnje robe kako bi umanjio njen uticaj na okoliš. Dobavljač se potiče da promovira transparentnost duž vlastitog lanca opskrbe i uspostavlja mjere u tu svrhu. Korištenje rijetkih resursa bit će ograničeno ili izbjegnuto tamo gdje je to moguće. Otpad proizveden u svim njegovim aktivnostima identificirat će se, pratiti i upravljati. Dobavljač će nastojati smanjiti otpad. Tretman otpada mora biti u skladu sa važećim zakonima o zaštiti životne sredine.

INTEGRITET POSLOVANJA

13. Borba protiv korupcije i finansijskog kriminala

Dobavljač će se suzdržati od bilo kog oblika korupcije ili finansijskog kriminala koji bi se potencijalno mogli protumačiti kao takvi. Dobavljač mora biti svjestan svih važećih zakona i izbjegavati bilo šta u vezi s poslovnim odnosom što bi konačno moglo rezultirati kršenjem zakona od strane BBI banke. Svaki potencijalni ili postojeći sukob interesa (npr. blizak odnos, dopunski posao) između dobavljača/zaposlenih dobavljača i BBI banke mora se odmah otkriti.

Dobavljač ne može nuditi, obećavati ili odobravati nezakonite koristi državnim ili međunarodnim javnim službenicima ili donosiocima odluka koji djeluju u privatnom sektoru, uključujući, ali ne ograničavajući se na predstavnike banaka, kako bi postigao povlašteni tretman ili povoljnu odluku; isto se odnosi i na manipulisanje donacijama, poklonima ili pozivnicama na poslovne ručkove i događaje. Dobavljač ne može dozvoliti da mu se obećaju ili ponude prednosti i neće prihvatiti isto ako to može ili će stvoriti privid stranci koja daje prednosti da to može uticati kod donošenja poslovnih odluka. Isto tako, dobavljač ne može zahtijevati povlastice.

14. Slobodna konkurencija

Dobavljač će poštivati pravila slobodne i poštene konkurencije u svim poslovnim odnosima, posebno neće djelovati protiv bilo kog zakona o konkurenciji. Dobavljač ne učestvuje u bilo kakvom tajnom

ID br: 420037598000 6 | PDV br: 200375980006 | Porezni br: 0107872300
Kantonalni sud Sarajevo UF/I-4777/00 Transakcijski račun br:141-001-00000001-65
SWIFTBBIBBA22 |

Molimo vas da razmislite o okolišu prije štampanja ovog dokumenta. | Please consider the environment before printing this document.

ponašanju, ne razmjenjuje ili otkriva nikakve informacije bilo kojoj trećoj strani u vezi sa bilo kojom planiranom, trenutnom nabavkom ili onom koja je na čekanju BBI banke.

15. Sponzorstva

Sva sponzorstva od strane dobavljača moraju biti u skladu s važećim zakonodavstvom.

16. Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma

BBI banka je posvećena potpunom poštivanju svih važećih zakona. Odbijamo poslovanje na način koji pomaže ili olakšava utaju poreza od strane naših dobavljača ili drugih trećih strana. Očekujemo da će dobavljač poduzeti sve mjere za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma u svojoj sferi uticaja. Za dobavljače koji su zakonski dužni provoditi takve politike i postupke, dobavljač će to učiniti u potpunosti i pridržavati se relevantnih zakona.

17. Intelektualno vlasništvo, sigurnost podataka i zaštita podataka

Dobavljači se obavezuju na zaštitu i povjerljivost informacija i podataka o BBI banci tokom i po završetku poslovnog odnosa, te da ih neće prosljeđivati trećim osobama. Dobavljač će se pridržavati Ugovora o povjerljivosti zaključenog sa BBI bankom kao i svih važećih zakona o intelektualnom vlasništvu i zaštiti podataka i svih specifičnih zahtjeva za zaštitu podataka i sigurnosti dogovorenih u Ugovoru.

18. Edukacija zaposlenika

Zaposlenici BBI banke redovno sudjeluju u edukacijama kako bi stekli potrebna znanja za rano prepoznavanje povreda načela definiranih u Kodeksu te poduzeli odgovarajuće mjere. Očekujemo da naši dobavljači također posvećuju pozornost podizanju odgovarajuće svijesti kod svojih zaposlenika.

19. Podugovaranje

Dobavljač će svim naporima pokušati obavezati svoje dobavljače (podizvođači) na principe iz ovog Kodeksa ukoliko su uključeni u značajne isporuke po Ugovoru. Dobavljač će se uz sve napore suzdržati od nerazumne upotrebe podizvođača ili bilo koje treće strane za usluge prema Ugovoru kako bi izbjegao važeće zakonske zahtjeve i bilo koji standard postavljen u Kodeksu.

20. Usklađenost i revizija

Ako dobavljač ili podizvođači krše Kodeks, BBI banka ima pravo zahtijevati plan implementacije za poboljšanja koji će dobavljača ili podizvođača u potpunosti uskladiti sa Kodeksom. Značajno nepridržavanje principa Kodeksa od strane dobavljača može pokrenuti pravo na raskid Ugovora u skladu sa njegovim odredbama.

Dobavljač je isključivo odgovoran za sve troškove nastale u skladu sa Kodeksom.

Dobavljač bi trebao proaktivno prijaviti BBI banci svako odstupanje od Kodeksa.

